

Pradlena.

Obrazek z hor. N. J. B. M.

S věky kostelní bylo sem hodiny; po sledu závoje mihle ustupují jako sněhové vločky před teplostí paprsků slunce. Děti v kostelech vřelých hřbitovů otvírají okna vlnitá vlně čerstvého vzduchu a sladké cvrčící mišáky, jež svádějí vystráskané hlávkiny a hřbitov. Cvrčkové cvrkají, potáček bublá, a listy v raném větru šumí. Se svahu hory září bílý kostelík, a mezi temnými výhledy lesknou se kříže.

Ale hluboko vpadlé, bolestí plné oči mladé ženy nevidí nic z nádhery letního hřbitova; sledují jen pohyby kolovratu. Rychle obléká se, nese k němu v chvěním vruče se na cviku, práce je v plném proudě.

Boy a rozplápný hopkují obě děti do svítání. „Kde je chléb, matko? Máme hlad!“ „Hleďte ve skříni, musí tam ještě kus být!“ Děti hrabou v zásuvce, ale s prádny rukama a mrzutými obličejí vrací se k matce, a menší s nevinnou zřízavostí svých sedmi let křičí: „Není tam nic, matko, a já mám tak veliký hlad!“

„Jděte tedy k Támovi, řekněte mu, aby vám dal líbru chleba, že zaplatím jej později.“ Studený pot perlí se na jejím čele, rty její zbledly ještě více a pohled její jest ještě nejistší; ale kolovrat svíjí nepřetržitě dále.

Děti vrací se opět s prádny rukama a uplakanými obličejí. „Táma praví, že si chléb neplatí již tři dny, a nedá nám nic.“ „O, srdečná zlá, musíte tedy trochu čekat, až ten správcí; potom od něho vše došle do továrny a přinesu vám chléb.“

„Ale to musím mezi tím zprávit nám písníčku o chlebě, který pekar musí teprve péci a jen teprve večer bude hotov. Umíš, matinko, zprávit tak krásně?“ „O, matinko, jak psky tvoje páří! Proč páří tak, pověz nám!“

„Jasně, srdce moje, poněkud znave-na; dnes v noci jsem špatně spala. Jděte jen, a hrajte si, až budu hotova.“ Dlouhé, černé vlasy pohnutím se uvolnily a padají jí jako temný plášť na ramena. Chudobný oděv nemůže venkovské krásy ženy této zadržet, ale tady její rozdílná měčivá zvláštnost.

Kdyby také ona omeštila? Kdyby smrt zasa, sotva po osmi měsících, do chudobného bytu jejího vstoupila? O, bože, to nemůže, to se nemá stát! Pohled temných očí, v nich leskne se již zámračně, zabíhá nahoru ku bílé skřivce se kostelíku, ku křížům v temné zeleni.

Byl dobrý, rýchlý, řádný. Ve hbitých rukou jeho plyně kmitala se kosa v záti slunce, nikdo jako on nedovedl se vodit vozy v pluhu, nikdo jako on nedovedl zprávit pláň hor, když večer oblásti chtěl tak svůj náhrad. A nyní odpočívá pod malou mohylou, na ní rostla tráva. Plná jeho ruka naposledy spočinula na plavých hlavách dětí, ubledlé rty septaly modlitbu a vyprošovali pohřeb, a po vyplydění tváří kanuly dvě velké slzy z očí, které již obestřela smrt.

„Mám jenom svoje ruce“, pravila tehdy k sobě žena nešťastná, „a svůj kolovrat, který mluví máma a děti živí. Budu méně spát, méně jíst a za sebe i za své pracovat, budu silna jako on byl.“

Potlačila všechn svůj bol, aby ji ne-sealaboval; neměla času, aby plakala. Až pozdě do noci světlo kolovrat, a když útro svítalo, povstala z nuzného lože a kolo znova bučelo. S bohem, tiché šestí, s bohem, s o klidném stání! Viděla před sebou oba hochy již věčné a hodné jako její otce; viděla je pracovat s ním v poli a myslila, že večer slyší staré písně, zpívání mladých, světlých hlasů. Vše to zmizelo na vždy pod onou malou, zelenavě se mohylo; pod oním chudíčkým křížem odpočívala všechna její radost a naděje. — Jasně děti, její hochy se za motýly a sluncečnicí paprsky a při tom na hlad zapomenouly, přerušuje smutné její myšlenky, by ještě smutnější následovaly.

„O, dobrý bože, o všichni sváti, buďte přmi mně, abych práci svůj končila; nepříde-li do tovarny vše najednou, neopřidru žádných peněz na chléb.“ S horlivostí skoro hřbitovno točí kolem, až slabý stroj se chvěje; netí přádo no mohutně.

Nepohříbí vše nahoru ku kostelíku; bolest nemíjí přemáhá, žádných slz vyucovat, jež by zrak jí zatemňovaly.

snů o štěstí nezbylo nic, nežli dvě děti, které křičí o chléb, a malá mohyla, na ní roste tráva. Slunce vysílá svoje žhoucí paprsky do temné světnice, ale pradlena třese se ztím, a kolo přece bez ustání běží dále. Mlhy před očima ježtma stá houstnou, ale nit dáte stejnoměrně vlně se na cviku.

Nyní vystupují na čele jejím volně krápně potu, prsa dmu se odrubně též popadají dech, a těžká hlava opírá se brzy na tu, brzy na onu stranu. Ale věd jest ještě pevná; matka nechce padnouti, nechce omeštila, nechce zemřít, neboť děti její chtějí chléb — a kolo hnuť dále.

P potůček, nedaleko domu, děti obě hrabí si požadé ještě. Potom, když jim zvoněk položení, vzpomínají si opět, že ještě ne nepojedly, a spečejají do ně.

Neslyší kolečko více hnutí; o matka zapírá již oděsa a snad již s chlebem se vrátila a varí jim polévku. Dobrá, dráha matinko! —

Ležela na zemi s poraženým kolovratem, ve kterém jí uvázly vlasy. Ruka její ještě drží křevičko hřbitov, poslední pradlena však není hotova a kolo neboují více.

Za to výkřiky leknutí obou dětí rozbíhají se tichou, v záti letního slunce ležící horskou vesnici.

Trest.

Vdova Keresztzoghová ležela na rukama. Celá vesnice, muži, ženy i děti, s hrůzou šeptali si venku i doma, že pozhánou a všeobecně obliženou paní tu ukřídli její nevlastní syn Ladislav. Jídla starého slechtického domu, kde velká žena ležela, byla plna květin a věnců. Vesnicé snesli to z vdovčiny tole, ježž požehnaná, dobrá ruka tolika chudým byla slzy strfala, která tolika nešťastník byla potěšovala.

Ve vůni květin a v dmu, vycházejícím z plamenů svíček, kolem křehkých hořčiček, klečela se sepijící rukama u jednoho rohu jedné kvetoucí panna domu Keresztzoghova Eliška. — bládná jako žena ta mrtvola před ní ležící. Stmívalo se. Návěstník stáje méně a méně kupilo se na dvě domy smutečného, načíl i ti poslední vrátili se domů, ke svým milým, a tu znovu rozsedla se řeč, že mladého pána Ladislava neviděl nikdo od té doby, co jeho matku našel v lenošece zardousenu.

Stará paní, plná života, musila die nauku znalých podostoupit s vrahem strašlivý zápas. Prsty jejích rukou byly vyčistěny do polštáře lenošky, jehož se ve svých mukách křevičky chytala, a oči zůstaly jí hrůzou otevřeny.

Všecka znamenavě nasvědčovala, že vrah nebyl cizincem, nýbrž že byl s poměry rodinnými velmi dobře obeznán, neboť u skříni, která stála v příjmacím pokoji, byla vypáčena jedna jediná zásuvka, totiž ta, ve které zemanla paní měla peníze uloženy.

Kdo pak tedy byl vrahem? Eliška se zhroutil, když tajemně ukázaná, po celé vesnici rozšířená, došlo se jí k úřm. Je totiž vrahem jest nevlastní její bratr Ladislav.

Věděla vše, že Ladislav je povahy velice násilnické a že svou nevlastní matku neustále vysával, aby mohl své otceovské dědictví s lehkomyslnými kamarády prokříditi, ale že by se odvážil vraždy, to přece nedovedla srovnat i jeho mírnou jinak povahou, ale když viděla, že Ladislav od smrti své matky z vesnice takřka zmizel — po-jala i ona podezření.

A přece by byla ráda, kdyby se byl stal těšiteltem v její bolesti Ladislav, jež i přes zhrýtlý život jeho milovala tak, jakoby byl její vlastním bratrem.

A tak, opouštěná ode všech, vypadala ze ruce se svým bludným obličejem, se svými uplakanými očima jako vřelý lenoš.

Stará, dobrá Anča, věrná služka, která kdysi malou Elišku chovala, nemohla s ní teď ničeho pořídit. Marně prosila, marně žádala, nebyla to, dostati jí od matčiny rakve. Eliška nemohla se odloučiti od pohledu na svou drahou matku, která jí tak náhle opustila beze slova, bez rozloučení.

Na tisícce myšlenek proběhlo jí pozdě, ale ani jediná nedovedla jí pomáhat; vědomí osamocnosti stále víc a více dolehlo na její srdce.

Již blížil se čas k půlnoci a Eliška stála ještě v rakve plácala a stále pokračovala v práci, aby opět a opět mohla v tichu pohlednouti do ztuhlého obličejové své milované matky, v němž se ještě nyní obrazilá dobrota a neměrná láska a jehož přívětivý rty jakoby ještě nyní chtěly něco promluvit.

Nepříticháel nikdo. Kolísaými kroky přibíhali se k ráce i a pak odhrnuli paprsky s hrůzou oči zrakem obličej křevičky zachytili se okraje rakve, aby neupadli. Dlouho stál tu ztím, až ho z potování toho vyhoufala mohutná rána hromotv.

Opět obrátil se k rakvi. Jakoby byl křevičky, ježž zemanla paní v ruce měla složený, přičerával oči jeho k sobě, tak upřeně na něho hleděl.

Chopil matku za ruku, aby tuto po-řídil, leč zhroutil se studeností její a odstrčil jí od sebe, až křevičky vypadly z rukou nebohých.

V tom okamžiku zaleskly se na ruce matčiny prstýny, drahými kameny posázené.

Ladislav dostal se opět do moči dábny. Strašná myšlenka proběhla mu nozkem, duš. Okamžik — a již stahoval prstýny se ztímle rakvy matčiny, při čemž si šeptal jako na omhu-vu: —

Co by s nimi dělála pod zemí? Ani neměl tolik času, aby prstýny do kapsy vsunul, když v tom z venčí začaly zvuky kročejů.

Luplé mrtvol počal se na celém těle třásti, prsa dmu se mu tak rychle, že se mu div nerozkošila. Co děláti? I skočil k oknu, otevřel je, aby tuoto cestou odtnul unikl.

Jakmile vyšvihl se na okno, v tom okamžiku zastihl ho třet v podobě strašlivého blesku spojeného s ohlušující ranou hromovou, názež Ladislav byl duchu srazil se na zemi do svítání.

Anča po ráne této rychle otevřela dveře do pokoje a stanula tu na práhu jako v kameny proměněná.

Chtěla vykřiknouti, ale hrůza udusila jí hlas a tak beze slova vrhla se na kolena k mrtvole lupčově. Jenž ještě i nyní křevičky třímaly v rukou hanebně odězené prstýny.

Bouře najednou se utišila, hrobo-vě ticho rozhostilo se kolem. Bylo již šest hodin vzhledychné poděšené Anče, ježž s rukama sepijící a tvář jí pozdrivenou klečela.

Poslední paprsky slunce dohohly na západ. Setmělo se a místo rosy padalo a uesadlo na listy i trávu stříbrný jst, které je pállio a barvilo do žluta i do ruda.

V houbou jednoho z prašských pa-láč seděl krásná paní Jelena a čeká a rozevřenou málkou naručí svého chotě, doktora Vladimíra Vokurky. Její stříhlo postavu její rozomlel domácká aplyvající bohými záby malabné až na těžký koberec, do kterého se boří malé její nožky jako do vysokého mechu, jenž duší její kroky, když rozležená chodí od okna k oknu vyhlížeje netrpělivě, jde-li již přece ten její Vladá.

Rozležená nad bezvýsledným čekáním semlela klešle do pružného křesla. Belouňka ruky její zabofia se do bohavých vln ebovového vlasu a paní Jelena jaia se přemýšlet o tom, proč jí její muž nechává tak dlouho čekat. Zčalo jí býti nevolno ve všť té nádhře, ve všem přepychu, kterým byla obklopena.

Zdálo se jí, že s těch lilových květů, kterými se linao elektrické světlo, v němž tonul celý pokoj, jež s těch květů číhá se, že tento chlad ledovým dechem ovnuvě veškeru její bytost.

„Nemiluje mne již“, zabelelo jí na rtech malinových a ze střísněných proudu rák se těžký vředeč a temně její oči zaleskly se slzou.

Ach, jak hrudky chvěvala domá, a nyní jí nechává čekati tak dlouho, ach, tak dlouho! Či snad se všichni muži po nějaké době takto mění?

Na schodech zaslechla pádný jeho krok.

Přihlé. Ale jeho rty sotva zavádily o bledou líč paní Jeleny, která tak dlouho čekala na horoucí políbení, jež jí mělo sprostiti vši nedvěry, rodfce se právě v její duši. Dotek její malé ruky již nerozpouklil krev v žilách Vladáových, jak jindy; vše bylo chladné, ledové, nucené.

Schválně poločila svou oblou paži kolem sje své muže tak, jak si mívá ráda a upřevě něžně oči na něho o-tázala se: „Zůstaneš dnes doma, Vladá?“

„Ne“, podrážděně odpovídal chot', „vš přece, že musím dnes do klubu, máme přece four fix; a při těch slo-vech pomalu se vyvinulo z objetí žlá, která ho opravdu velmi trfalo. Zdálo se mu, že pašé jeho choti svíra-jí jej jako okovy!“

„Nebudeš snad chtít, abych stálo doma u tebe seděl a vyznával ti lásku! Takovými hlouposti zabývá se dvacetiletý mladík, avšak vášn muž má na zřeteli ještě jiné úkoly a vyšší ete!“

Jak ledová sprcha dopadala Vladá-ova slova v choré srdce paní Jeleny. Nepromluvíví již rozevřela široce oči raněné laně.

Dlouho hleděla paní Jelena téma rozzevřena očima a z rozplápnými tvářemi do chladné tmaové noci. Nemysli-la na nic a nemohla na nic mysliti, po-něvadž slova Vladá-ova stále jí zněla v uších, a „to jsou hlouposti“ dopada-la na její mozek jako by jí někdo kladivem tloukl.

Každé slovo, které jeff mluvoval chot' pronesl, padlo do její rozbolest-né duše jako olovo a v uších stále jí hučelo:

„Musíš vědět má na zřeteli vyšší úko-ly, vášně ete, — láska, to jsou hlo-usti!“

Jemu je láska hloupostí a ona jí má plnou duši.

II. „Líbí se ti paní B?“ nánie zeptala se v divadle paní Jeleny její přítelky-ně.

Tato udívená na ni pohleděví pravi-la velmi: „Ne, její tvář se mi nelíbí, má vlně nepřekný nos. Ale zdá se bý-ti inteligentní a brda. Člověk bezděč-ně cítí, že by moha býti nebezpečná-mužem. Ostatně jest také klientka-mého muže, dochází k němu velmi často, trpívá při srdečném křevičí.“

„Tak“ divně nějak podotkla přítel-kyně. Zdálo se paní Jeleně, že v tom

„tak“ ležel jako výsměch, podbálje dům a jako by to byla přesechla, po-krávovala dále:

„A co se mně na ní jest nelíbí, to jsou její ústa, která má nějaký smyslý vý-raz; má takové masité červené rty, ježž znetvořují ústičkání ryas jeffho obličje. Máj Vladá však o ní tvrdí, že jest velice dochaplna.“

„Opravdu?“ zase nějak ironicky tá-pala se její přítelkyně a pokračovala: „A pravdě, že má smyslý ústa? Nu deť si pozor, takové ženy právě uchva-cují muže, nánie když se stává duchu plnost vězra v těch masitých rtech.“

Paní Jelena vážně se zamyslívala o-brátivši hovor jiným směrem a má-li se fici pravdy, tož hrůza již ani ne-musívala. Stále a stále hloupo jí na mys-li muhovto: „To jsou hlouposti“ a nyní k tomu přitupilo ještě přítelčino: „Deť si pozor!“

Co tím mysliła? Vt snad něco? Bylo by to možná, že Vladá, který jí s takovou apodiktickou určitostí řekl, že sleduje vyšší ete, měl na zřeteli ještě nějaký ete něžního dru-hu?

Mysliła, že se jí hlava rozletí, tolik a tak intenzivně jí v ní bušilo. Byla by ráda něco řekla, leč bála se zeptati, aby se nestala směšnou pro-to, že muže podezřít. Měla, ale dá si pozor!

III. Šest hodin. Konec ordinančním hodi-nám. Pacienti, na které nedošlo, jsou odkázáni na přífad ten. Leč Vladá ne-přichází, a paní Jelena chtěla s ním alespoň na hodinu vyjít, byl' ještě vládný podzimní večer — snad letos poslední.

Stála připravena a čekala. „Dnes musí mlstovita paní dlouho čekati“, pronášela služka vesedli do panina pokoje, „právě sem přišla ně-jaká nádherná obědná dáma, zaještě velká hobačka, mlstovpán a ní vždy tak dlouho hovorí.“

„Tak“ zcela klidně pronesla rozle-žená paní, „můžete jít, Tonicke, tedy zehlti prádlo, teď vás již nepotřebu-je.“

A na oko klidná žena osaměví strhla si prudce klobouk a hlavy, který daleko odhodila, potom se ještě zbav-la rukaviček a obuvi a jako kočka přikrádla se tichouce ke dveřím ordi-nančního pokoje, aby naslouchala.

Po hlase poznala paní B. Hovorka tlumeně s jejím mužem! Z počátku jim nerozuměla, byl' přišli rozevřelá, srdce jí tak mocně bušilo, až se polyhvala krajka, která její žvýteček zdobila.

„Já krásná, Jano“, slyšela pak zce-la zřetelně pronášeti svého muže, „a jak ti sluší ten černý šat! Nemohu se ani nasýtliti pohledu na tebe!“

Potom zavládlo dlouhé ticho, které přerušil jakýsi zvuk, ne podobný dušenému polibku.

Paní Jelena stála u dveří jako z mramoru vytesaná. Rty její sebou šku-baly, na tvářích vystrávaly jí rudé skvrny, ruce se jí chvěly. Chtěla vy-křiknouti, ale hlas její mřel jí ve střísněném hrdle, z úst vyšel pouze za-lostný ston a krásně její oči se zavře-ly.

Ordinančním pokojem rozlehla se du-ř rana, jako když se kácí mrtvé dlo-vo... Kdo to trvalo, než se podotklo-ti. Vokurkovi z těžké mdloby vzkřísil svou ženu, které dával nejsladší jména.

Když konečně rozevřela oči — ro-zezmála se divoce a křičela: „To jsou hlouposti, Vladá, to jsou hlouposti!“

Kozák Boryško. Napsal Jaroslav Hašek.

Kozák Boryško poklonil se před lko-mání, které visely v rohu jíby, pře-žehnal se a uklonil se před pomeč Andrajevce, chel vzít!

„Otec Andrajevce, chel se žení!“ Otec Andrajev, vysoký, hubený, vzhledy stí, vztláhl prst pravé ruky do výše a řekl: „Koho si chceš vzít? Děvat je dost, ale žádná pro tebe. Hleď! Vozni si Alexandrovnu; za dva dni po svatbě se obědá. Nikdo s ní nevy-dřf. Vezmeš si nádo, rovně do vody skočíš. Jesté nejšpší je Marlovna. Tř-chá je, slova z ní těžko dostat. Hezka je dost a pracovitá.“

„Oj, Marlovna, tu právě si, otec An-drajevce, chel vzít.“

„Požádáš už otce Marlovny za ruku jeho deery?“

„Ne, otec Andrajevce, víš, otec jeff je trochu hrubší. Chyť té a přes práh vyhoď, ani času nemá, se požehnat, tak rychle letí. Oj, hrubší je a ne-zadvoká. I pay za tebou vyšle a roz-zvětki. Proto jsem přišel, otec Andra-jevce, abychom šli k Mariovnu spolu. Na tebe, otec, ruky nevolí, ani na mne, když půjdeš se nanou!“

Otec Andrajev podíval se k nízkému stropu, pak na zem, na kozáka Boryš-ku a pronesl vážným hlasem: „Půjde-me s pomocí boží!“

Ivan Ivanovič Marlov dospel právě ze stěpi vůz sena a seděl na práhu sroubeného stavění, pije kyselé mléko. Když uviděl kráček k sobě popa s kozákem, lekl se, div neupustil džbán s mlékem.

„Och, jsem to hrubší!“ šeptal si, „pop mne pro hrubost zatrat. Boryš-ko, mluvej, abychom šli k Mariovnu spolu.“ Nad stěpi zapadlo slunce a ve stá-jí řířál malý končí, dupali a skotáčili bujností.

„Dobrý večer!“ pozdravil pop. „Deť hospodín!“ odvětil ulekaný Marlov, snímaje uctivě zamášenou čapku s hlavy.

„He“, řekl bez všeho úvodu, drže stále čapku v ruce, „hle, jak jsem to nešťastný Slovák, otec Andrajevce. Kozák Boryško přišel předvedřem ke mně. Všechno spalo, jen já sedím před stavěním a počítám hvězdy. Jedna, druhá, třetí, až po sto a pak zase: jed-na, druhá, třetí. V tom přijde Boryško. „Poď do svítání“, řekl, „o něčem si promluvíme.“ Vjedeme tedy, ani ne-sedne a povídá: „Ty fletceš desetinu jeff-ji mám a deset ještě dostanu.“ Co mně to povídáš, já na to „čtyřicet deťatit polí, slyšís, čtyřicet.“ zavě-řel, otec Andrajevce. „Nekřič,“ poví-

dám, „vedle spí, ale on pořád volá-avou, že čtyřicet.“

„Příš, bratře, jít spat.“ pravím mu po dobrém, „on ale nic, až o desátin-ách polí i čtyřím ho a už byl venku. Och, oče, jsem hrubší a nezadvoká, bože, hříchy odpust! Kdysi byl aspoň hekl, proč přišel.“

„Právo proto jsem přišel, Ivane Ivan-ovič“, pravil pop, sedaje na práh u Boryškem, „abychom ti vyvátčili při-činu jeho návštěvy. Boryško ženo se ženit a chce tvou deuru za ženu. Ne-má-li nic proti tomu, necht' se vyda-je do lažského rodu.“

„Velká čest pro tebe, Ivane Ivan-ovič“, řekl Boryško, „dáš-li svou deuru mně za ženu. Ze mne může býti i atanam, slyšís, atanama a tvoje deura bude žena atanama kozák. Teď je máj muž se sebou deset kozáků. Och, je to radost, naše carská služba! Máš kolik pluků a každý pluk má ryžky. Napřed naše sbory kozácké zpívají a hrajou a pak teprv za námi táhne pě-ší vojsko. A před svou desetinou jeffu já. Lid pravoslavný se dívá a říká: „He, kozák Boryško!“ A máme se, my kozáci, dobře. Deset desetitín polí dostane každý z nás a pak v stáří Pa-ruvarozhodí. Och, to byl generál. U nás v kasárnách deset jeho příká-zání visí na dveřích.“

„Bij nepřítel a ku přemoženým, vyznávej toho potřeba, buď mlstoví-řný.“ Och, to byl generál. A říkával: „Kozáci, je vojsko.“ A Vaše Prevo-schoditěstvo, vy jste generál, říkávali kozáci. — Naši služba carskou bych neopustil. Chel tvou deuru, ale řekni mi, Ivane Ivanovič, nekřičí tvá deura, je tichá i když se hnává?“

„Páne kozáku Boryško“, uctivě řekl Ivan Marlov, „má deura mlč jako ry-ba v řece, necht' mne báh zatratí, když to není pravda. Svou deuru ti dám s radostí, zde je ruka, hoj, Mari-ovnu“, zvolal na svou deuru, „do jíby, poď avtat ženichá!“

Mladá Mariovna vyšla prostovlása a bosá ze dveří jíby, mlčky podala Boryškovi ruku a opět beze slova vbehla do jíby.

„To si dám líbit“, pochvaloval pop Andrajev, zbyčného slova nepromlu-va, „máš Boryško ženu zlatou, tichou a mlrou.“

„A nyní se podíváme na trochu kra-šného k Němci Josifovi, báh ho za-trat“, řekl Ivan Ivanovič.

Zvedli se a kráčeli přes ulici, kde stálo na dveřích napsáno: „chorošíje vodky.“

Za nedlouho na to byla svatba, veselá a hlúčná.

Týden po svatbě zadržela pohraně-ní ruská hlídka jakobst podezřelého muže, který za noci se pokoušel pře-kročit hranice a neměl pasu.

Při výslechu udal, že se jmenuje ko-zák Boryško a že utekl z carské služ-by.

Postaven jsa před vojenský soud v Oděsse, hájil se kozák Boryško takto: „Vzal jsem si za ženu Mariovnu, když otec její, báh mu ten hřech od-pustí, mne ujistil, že Mariovna jest ti-cha jako ryba, i když se rozlobí. Proč bych si jí tedy nevezl? Ale byla svat-ba. Den po svatbě praví ke mně Ma-riovna, že pravě jsem na svatbě mnoho pil, že jí to mřzí, že má, s dovolením, muže ochlastu. Já zůstal, jako když vedle mne z děla najednou vystřelí. A ona dá spěti najednou pro nic za-řad. Jež jsem lump, blbák, darebák a s dovolením, čuně. Spustím na ni. Ale to jsem si dal! Div mně prst nevyko-sla. Vyběhnu tedy z jíby na ulici a vy-jdu si do stěpi. Potká mne zbrákr Po-pov. „Proč jsi tak smutný“, ptá se mne. „Povídam mu, co a jak.“

„Víš“, praví na to Popov, „dobře jsi mne při svatbě uhořel, ne jako zbrácká, ale jako svého přítelce.“ Nuže, nebrá-či ti féknú: „Ošálili tě, kozáku Boryško. Ivan Ivanovič Marlov má dvojčata. Jedna z nich hubatá a zlostná, druhá tichá, bez hněvu. Tu hubatou si ne-chtěl nikdo vzít. Když Marlov viděl, že jsi z císt vesnice, že o tom nevíš, dal ti tu hubatou a zlostnou za ženu, aby se jí zbavil, neboť tichou vydá lehkou, ale tu těžkou.“

Jdu na Marlovu: „Ivane Ivanovič“, povídam, „oklamal jsi mne.“

„Zvykneš si, dusinko“, on na to, ja-koby se o nicčem nejednalo.

„Tak se stalo, že jsem od ženy a od vojska utekl a chtěl se za hranečím usadit!“

Páni u soudu dali se do srdečného směchu, a vojenský soud se směje má-ložky.

Kozák Boryško byl osvozen a v dů-vodech rozsudku bylo psáno: „... neboť soud nabyt přesvědčen, že jed-nal v pomatení myslí...“

Když se o tom generál Petrov do-veděl, řekl:

„Chťel bych se vsadit, že všichni soudcové byli ženatí...“

Neviděl mne — myslila a nehy-báje se ani, dívala se za ním, jak po-malu, pomaloučku mizel ve tmách, z nichž jen chvětil v laceren vnořila se vysoký jeho silhouetta.

Pak ulomívali ještě ve kvap několik neblížících větviček, shrnula omrzlý-mi prsty rychle strážníkem rozkopnu-tou hromádku a uloživá jí do potra-hné zástěry, vykročila z rostí na pěšinu. Sehnutá její postava kymácela se pí-ku mruku dolů. Zaječela zuby a přimknuv límeč úže odpůlil zlostně a energicky se obrátiv, zaměřil svým pohledným krokem po pěšné dále.

Žen v houšti spadl balvan džkostí z hrudi.

Neviděl mne — myslila a nehy-báje se ani, dívala se za ním, jak po-malu, pomaloučku mizel ve tmách, z nichž jen chvětil v laceren vnořila se vysoký jeho silhouetta.

Pak ulomí